

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35

Mötestid	Plats
09.05. 2023 kl 15.15 - 16.50	Sommarängen

Närvarande ordinarie beslutande		Närvarande ersättare	
X	Grönroos-Friman Nina, ordförande		Björk Natalie
X	Karlman Robert §§ 31,33,34,35		Aalto Jens
X	Hellström Sara		Hellström Johanna
X	Hellström Krister		Eriksson Lotta
Övriga närvarande			
X	Lotta Eriksson, kst ordf	X	Enberg Camilla, omsorgschef
	Karlsson Niclas, kommundirektör		

Underskrifter	
Nina Grönroos-Friman, ordförande	Camilla Enberg, sekreterare

Justerat tid och datum	Plats
09.05.2023 kl: §§ 27 - 35	Sommarängen
Sara Hellström, justerare §§ 27 - 35	Krister Hellström, justerare §§ 27 - 35
Protokollet framläggs till påseende	
09.05.2023 kl : 17.30	Intygas: Camilla Enberg

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35

Föredragningslista

Sida

§ 27 Laglighet och beslutsförhet	3
§ 28 Val av två protokolljusterare	3
§ 29 Godkännande av föredragningslistan	3
§ 30 Upphandling av mathållning	4
§ 31 Anställning av närvårdare	5
§ 32 Fortsatt ansökan om att få gå ner i arbetstid	6
§ 33 Yttrande över förslag till ändring av klientavgiftslagen	7
§ 34 Ansökan om tjänstledighet	8
§ 35 Mötet avslutas	9

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35

§ 27 Laglighet och beslutsförhet

ÄO Beslut: Mötet konstaterades lagenligt sammankallat och beslutfört.

§ 28 Val av två protokolljusterare

ÄO Beslut:

Till protokolljusterare valdes Krister Hellström och Sara Hellström. Protokollet justeras omedelbart på plats.

§ 29 Godkännande av föredragningslistan

ÄO Beslut:

Föredragningslistan godkändes med ett övrigt ärende § 34 ansökan om tjänstledighet.

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35**§ 30 Upphandling av mathållning**

Enligt kommunstyrelsens beslut § 163 samt kommunfullmäktigebeslut § 74/2022 har äldreomsorgsnämnden fått i uppdrag att utreda möjligheten samt kostnaderna för upphandling av mathållning för Sommarängens kunder, personal gällande helger och röda dagar.

Vid senaste möte den 12.04.23 godkände äldreomsorgsnämnden bilagan till anbudsfrågan med sista svarsdag den 1.5.2023. Kommundirektör Niclas Karlsson samt kst ordf Lotta Eriksson har även tagit del och omfattat bilagan. Anbudsfrågan gäller upphandling av mathållning för seniorer, lördagar, söndagar och röda dagar.

Anbudsfrågan har funnits till påseende på kommunens hemsida.

Ett anbud har inkommit till nämnden inom utsatt tid. Anbudet fyller de krav som getts i anbudsfrågan. Bilaga 1 (anbudsfrågan) Bilaga 2 (anbud från Destination Kökar / hotell Brudhäll)

Äldreomsorgsnämndens ledamot Robert Karlman anmälde jävighet och avlägsnade sig från mötesrummet.

Omsorgschefens förslag:

Det insända anbudet från Destination Kökar / Hotell Brudhäll förmedlas vidare till kommunstyrelsen för behandling. Eftersom uppdraget om anbudsfrågan inkommit efter budgetberedningen för 2023 saknas budgeterade medel för inköp av matjänster. För att kunna jämföra priset som givits i anbudet med nuvarande kostnader finns personalkostnaderna uträknade i bilaga 3.

Behov finns av en helhetsbedömning och eventuell omstrukturering och önskan är att såväl centralkökets personal, äldreomsorgsnämnden och kommunstyrelsen samarbetar i denna fråga.

Kan dock konstateras att en stor del av vårdarnas arbetstimmar enligt nuvarande upplägg upptas av kökssysslor och inte till vårdarbete som är den primära arbetsuppgiften. Ärendet sändes vidare till kommunstyrelsen för vidare behandling.

ÄO Beslut:

Nämnden omfattar omsorgschefens förslag men vill poängtera att det behövs en helhetsbedömning och eventuell omstrukturering för att täcka de behov som finns såväl inom matjästen/köket som inom vården. Vårdarna bör få använda sin arbetstid till det egentliga vårdarbetet och kökspersonalen bör stå till förfogande under samtliga måltider.

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35

§ 31 Anställning av närvårdare

En tillsvidare befattning som närvårdare dagtid 78,43% av heltid från och med 11.04.2023 är utannonserad med sista ansökningsdag 19 april 2023.

Behörighetsvillkoren är närvårdarexamen helst med inriktning på äldreomsorg. Den sökande bör var inregistrerad i Valvira. Lön enligt gällande kollektivavtal.

En ansökan har inkommit. Den sökande är inte formellt behörig.

Se bilaga 5.

Omsorgschefens förslag: Befattningen utannonseras på nytt med sista ansökningsdag 26 maj.

Beslut: Enligt förslag.

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35**§ 32 Fortsatt ansökan om att få gå ner i arbetstid**

Ansökan om att bibehålla timmar i centralköket:

ÄO Beslut från 23.2.2023: N.N:s ansökan om att minska sin arbetstid med 10% från nuvarande 100% godkänns för tiden 10.4- 31.12.2023. Hur denna förkortning av arbetstid genomförs bestäms av arbetsgivaren i samråd med arbetstagen. Nämnden kvarhåller dessa 10% i centralköket och flyttar över dessa, under begränsad tid, till den deltidsanställda kocken med arbetstid 70% av heltid . Med hänvisning till pågående utredning om upphandling av mattjänster blir den deltidsanställda kockens arbetstid 80% av heltid under perioden 10.4-31.5.2023, med eventuell möjlighet till förlängning.

Äldreomsorgsnämndens ledamot Robert Karlman anmälde jävighet och avlägsnade sig från mötesrummet.

Omsorgschefens förslag:

N.N:s ansökan om nedsatt arbetstid tom. 31.12.2023 är godkänd av nämnden 23,2.2023.

Under den ansvarige kockens semesterperiod 12.6 - 9.7.2023 föreslås att den deltidsanställda kockens arbetstid uppgår till 90% av heltid för att täcka behovet av kökspersonal.

Schemalagningen skall planeras utgående från verksamhetens behov.

Nämnden får besluta huruvida den deltidsanställda kockens arbetstid 70% av heltid skall ökas med 10% efter den 9.7.2023-31.12.2023 med beaktande av pågående utredning om upphandling av mattjänster.

Nämnden bör även besluta huruvida behov finns av en helhetsbedömning av centralkökets fördelning och sammansättning av struktur utifrån den pågående utredning som ålagts äldreomsorgsnämnden.

ÄO Beslut:

Nämnden hänvisar till pågående utredning om mattjänster och därmed återgår den deltidsanställda kocken till 70% av heltid 1 - 11.6.2023. Under den ansvarige kockens semesterperiod 12.6 - 9.7.23 uppgår den deltidsanställda kockens arbetstid till 90% av heltid för att från och med 10.7 återgå till 70%. Schemalagningen skall planeras utgående från verksamhetens behov.

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35**§ 33 Yttrande över förslag till ändring av klientavgiftslagen**

Landskapsregeringen ber härmed om kommunens yttrande över ett lagförslag om ändring av klientavgifter inom socialvården.

Landskapsregeringen önskar gärna ta del av kommunens beräkning av vilka ekonomiska konsekvenser de föreslagna ändringarna gällande avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg förväntas få på kommunernas ekonomi.

Landskapsregeringen önskar även att kommunerna vidarebefordrar lagförslaget till äldreråden. Kommunens synpunkter ska för att kunna beaktas vara landskapsregeringen tillhanda senast den 11 maj 2023.

Landskapsregeringen föreslår att klientavgiftslagen ändras för att utjämna och lindra ekonomiska orättvisor i hur avgifter uppbärs på olika omsorgsnivåer och för att styra socialservicen från service på institution till service inom öppenvården, med fokus på tidiga insatser som hemservice. Avsikten är att den föreslagna lagändringen ska träda i kraft den 1 januari 2024.

8 § Avgiftsfri socialservice

Avgiftsfri socialservice även omfattar tjänster som kommunen eller kommunalförbundet erbjuder en vårdbehövande under en närstående vårdarens lediga dagar och som ersätter den vård och omsorg som närstående vårdaren ger.

15 § Långvarig service

- 1) familjevård enligt 1a § 1 mom. i landskapslagen (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen och professionell familjevård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader då den inleds eller redan har pågått i minst tre månader (långvarig familjevård)
- 2) service dygnet runt som getts på en institution enligt 22 § i landskapslagen om socialvård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader då den inleds eller redan har pågått i minst tre månader (långvarig institutionsvård)
- 3) serviceboende med heldygnsomsorg enligt 21 § 3 mom. och 4 mom. i landskapslagen om socialvård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader då den inleds eller redan har pågått i minst tre månader (långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg).

Kommunen eller kommunalförbundet får ta ut en avgift enligt 20 § för hemservice enligt 19 § i landskapslagen om socialvård, om klienten får service minst en gång i veckan och servicen dessutom beräknas pågå i minst två månader då den inleds eller redan har pågått i minst två månader (fortlöpande och regelbunden hemservice). Avgift för den service som anges i denna paragraf får inte tas ut om servicen är avgiftsfri enligt 8 §.

16 § Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård

Månadsavgiften för den service som anges i 15 § 1 mom. får uppgå till högst 85 procent av klientens månadsinkomster efter att de avdrag som anges i 19 och 19a §§ har gjorts. Om klienten omedelbart innan servicen inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande och klientens inkomster är större än makens eller sambons inkomster, bestäms avgiften utgående från makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster. Avgiften får då vara högst 42,5 procent av makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster efter att de avdrag som anges i 19 och 19a §§ har

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35

gjorts. Om båda makarna eller samborna omfattas av långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård eller långvarig familjevård bestäms avgiften dock enligt vad som anges i 1 mom.

När kommunen eller kommunalförbundet bestämmer avgiften ska den se till att klienten till sitt förfogande har ett belopp för personligt bruk, som för klienter inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg ska vara minst 250 euro per månad, för klienter inom långvarig familjevård minst 167 euro per månad och för klienter i långvarig institutionsvård minst 150 euro per månad.

18 § Inkomster som utgör grund för klientavgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård

Som i 16 § avsedda månadsinkomster beaktas klientens, och i de fall som anges i 16 § 2 mom. även makens eller sambons, fortlöpande eller årligen återkommande inkomster efter förskottsnehållning och förskottsbetalning minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande och skattefria inkomster.

19 § Avdrag från inkomsterna vid bestämmande av avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård

- 1) underhållsbidrag som klienten ska betala samt andra motsvarande kostnader som motiveras av hans eller hennes faktiska familjeförhållanden
- 2) gottgörelse som förordnats av en skiftesman eller domstol enligt lagen om upplösning av sambos gemensamma hushåll (FFS 26/2011) som klienten ska betala
- 3) förmån som klienten ska betala i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller på livstid
- 4) grundavgift som ingår i en intressebevakares arvode och vars storlek bestäms med stöd av 44 § 5 mom. i lagen om förmyndarverksamhet (FFS 442/1999), när en domstol eller förmyndarmyndigheten har förordnat en intressebevakare för klienten, samt fullmäktigens arvode enligt 22 § i lagen om intressebevakningsfullmakt (FFS 648/2007), dock högst till beloppet av den 5 grundavgift som ingår i intressebevakarens arvode. Med avvikelse från 1 mom. 1 punkten görs inte avdrag för

underhållsbidrag om mottagaren av bidraget är make till klienten och makarna har levt i gemensamt hushåll omedelbart innan servicen inleddes.

Avdrag för klientens boendeutgifter före flytten görs enligt följande:

- 1) i fråga om ägarbostad de nödvändiga och skäligen kostnaderna för bostaden under de senaste sex månaderna,
- 2) hyran för en hyresbostad och övriga nödvändiga och skäligen kostnader för boendet under hyresgästens uppsägningstid enligt 46 § i hyreslag (1999:19) för landskapet Åland,
- 3) det bruksvederlag för tre månader för en bostadsrättsbostad som avses i 32 § i lagen om bostadsrättsbostäder (FFS 393/2021) och övriga nödvändiga och skäligen kostnader för boendet

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35**19a § Särskilda avdrag från inkomsterna vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och vid långvarig familjevård**

Utöver vad som föreskrivs i 19 § ska kommunen eller kommunalförbundet vid bestämmandet av storleken på månadsavgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg dra av skäliga boendeutgifter som föranleds av det långvariga serviceboendet med heldygnsomsorg från klientens, och i de fall som anges i 16 § 2 mom., klientens och dennes makes eller sambos sammanräknade månadsinkomster. Eventuella bostadsbidrag dras av från boendeutgifterna.

För klienter i långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och i långvarig familjevård görs avdrag för kostnader för läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor om de är ersättningsgilla enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) och har skrivits ut av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/1994). Med utgångspunkt från den redovisning som klienten eller dennes företrädare lämnar räknas läkemedelskostnaderna av från klientens 6 månadsinkomst, dock högst till beloppet av den årssjälvrisk som avses i 5 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen.

Kostnaden för läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor som inte är ersättningsgilla enligt sjukförsäkringslagen dras av efter ansökan av klienten eller klientens företrädare, om den yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som har skrivit ut dem har bedömt att de är behövliga för klientens hälsa.

20 § Avgift för fortlöpande och regelbunden hemservice

Månadsavgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice bestäms utifrån antalet servicetimmar som skrivits in i servicebeslutet, klientens betalningsförmåga och familjens storlek. Månadsavgiften får uppgå till högst det belopp som betalningsprocenttalet enligt 4 mom. anger av de månadsinkomster som överskrider den i 3 mom. angivna inkomstgränsen. För tillfällig hemservice kan en skälig avgift tas ut som kommunen bestämmer.

21 § Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice

Som i 20 § avsedd månadsinkomst ska kommunen eller kommunalförbundet beakta klientens och klientens makes eller sambos fortlöpande eller årligen återkommande skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster och skattefria inkomster minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande. Från inkomsterna ska de avdrag som anges i 19 § 1 mom. 1 och 3 punkten göras.

24 § Bestämmande och justering av avgift

I fråga om avgifter som bestäms enligt betalningsförmågan fattar kommunen eller kommunalförbundet ett beslut som gäller tills vidare. Avgiften ska emellertid justeras på ansökan av klienten eller klientens företrädare eller på initiativ av kommunen eller kommunalförbundet om:

2) klientens eller dennes makes eller sambos rätt till avdrag enligt 19 eller 19a § har förändrats,

30 § Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller kommunalförbundet

Kommunen eller kommunalförbundet har, trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag rätt att uppbära pension, livränta, underhållsbidrag, understöd och andra löpande eller som engångsbelopp inflytande inkomster, ersättningar eller fordringar för den tid som en klient får serviceboende med

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35

heldygnsomsorg, service på en institution och familjevård som ordnas av kommunen eller kommunalförbundet. Kommunen eller kommunalförbundet kan använda dessa medel för att betala klientavgiften om klienten av någon anledning inte gör det, dock med beaktande av vad som föreskrivs om inkomsterna, ersättningarna och fordringarna någon annanstans i lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av lag. Kommunen eller kommunalförbundet får inte uppbära en så stor del av klientens inkomster, ersättningar eller fordringar att de minimibelopp för personligt bruk som anges i 16 § 3 mom. blir mindre än vad som anges i paragrafen.

33 § Indexjustering av belopp

De eurobelopp som anges i 7, 9, 12, 13 och 14 §§ justeras första gången 2023 och därefter vartannat år utifrån förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum kalenderåret före justeringsåret.

Beräkningen görs utifrån den förändring i konsumentprisindexet som ägt rum från oktober till oktober. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet avrundas till närmaste 0,1 euro. De indexjusterade beloppen börjar tillämpas den 1 januari året efter justeringsåret. Landskapsregeringen fastställer de belopp som indexjusteras med det åländska konsumentprisindexet i november. De eurobelopp som anges i 16 och 20 §§ justeras första gången 2023, med undantag för minimibeloppen för personligt bruk för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och för långvarig institutionsvård i 16 § som indexjusteras första gången 2025.

Därefter justeras eurobeloppen vartannat år utifrån förändringen i arbetspensionsindexet enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006). Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft den 1 januari året efter justeringsåret. Social- och hälsovårdsministeriet publicerar de indexjusterade eurobeloppen i Finlands författningssamling senast två månader före ingången av det kalenderår från och med vilket de tillämpa.

Omsorgschefens förslag:

Äldreomsorgsnämnden omfattar lagförslaget gällande ändring av klientavgiftslagen. Eftersom avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg består av flera olika delar och hemserviceavgiften uträknas utifrån klientens skattepliktiga och skattefria inkomster, blir det svårt att i nuläget få en exakt summa av den ekonomiska konsekvens som förväntas få på kommunernas ekonomi. Dock har en preliminär uträkning gjorts utifrån antal klienter på Esb boende i dagsläget. Den ekonomiska konsekvens för kommunens del skulle bli ca 2 400 euro.

ÄO Beslut: Beslut enligt förslag.

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35

§ 34 Ansökan om tjänstledighet

En ansökan om tjänstledighet har inkommit av N.N, vikarie nattetid. Ansökan gäller under tiden 07.08 - 01.10.2023. Den anställde har ett arbetsavtal under tiden 19.08.22 - 31.12.23. Avsikten med ansökan är jobba på annat ställe under tiden. En behörig vikarie kommer att vikariera N.N under dennes tjänstledighet.

Se bilaga 4.

Omsorgschefens förslag:

N.N beviljas tjänstledighet utan lön under tiden 07.08.23-01.10.23. N.N anställs som vikarierande närvårdare nattetid under samma period.

ÄO Beslut: Beslut enligt förslag.

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35

§ 35 Mötet avslutas klockan:

Mötet avslutades klockan: 16.50.

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING**BESVÄRSFÖRBUD**

Vad förbudet grundar sig på	Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning eller verkställighet, kan enligt § 112 kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet Paragrafer: §§ 27,28,29,30,31,33,35
	Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom skriftligt rättelseyrkande enligt § 110 kommunallagen kan framställas över beslutet (se instruktioner nedan under rättelseyrkanden) Paragrafer: §§ 32,34
	Enligt § 15 Förvaltningsprocesslagen/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nämnda nedan beslut Paragrafer och grund för besvärsförbudet:

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE

Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas, samt tid för yrkande av rättelse	<p>Den som är missnöjd med ovan nämnda beslut kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmar.</p> <p>Myndighet hos vilken rättelse yrkas:</p> <p>Kökar kommun Äldreomsorgsnämnden i Kökar 22730 Kökar</p> <p>Paragrafer §§</p> <p>Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet den dag protokollet lagts fram offentligt. I vartdera fallet räknas inte framläggings- eller delgivningsdagen i besvärstiden.</p>
Rättelseyrkandets innehåll	Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.

Mötesdatum
09.05.2023**ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN § 27 - 35**

Besvärmyndighet och besvärstid	<p>I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i beslut med anledning rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av en som är part eller kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att</p> <ol style="list-style-type: none">1. beslutet tillkommit i felaktig ordning,2. den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller3. beslutet annars strider mot lag. <p>Besvärmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn</p> <p>Paragrafer:</p> <p>Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet.</p> <p>En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet den dag protokollet lagts fram offentligt.</p>
---------------------------------------	--

FÖRVALTNINGSBESVÄR

Besvärmyndighet och besvärstid	<p>Besvärmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn</p> <p>Paragrafer:</p> <p>Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet.</p>
---------------------------------------	--

BESVÄRSSKRIFT

<p>Besvärsskrift</p> <p>I besvärsskriften skall anges</p> <ul style="list-style-type: none">- ändringssökandes namn, yrke, boningsort och adress- vilket beslut som överklagas- vilka ändringar som yrkas i beslutet- motiveringar till att beslutet bör ändras <p>Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökande själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också yrke, boningsort och postadress anges.</p> <p>Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som officiellt bestyrkt kopia, och intyg om den dag från vilken besvärstiden skall räknas.</p>
<p>Inlämnande av besvärshandlingar</p> <p>Besvärshandlingar skall inlämnas till besvärmyndigheten för besvärstidens utgång. Besvärshandlingar kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna skall lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut. Enligt lagen om domstolsavgifter kan domstolen ta ut en avgift för inlämnande av besvär. Kontakta respektive domstol för mer information.</p>